

Nr 247.

Av herr **Rosén**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av väg till Tärna socken m. m.

För istandsättandet av ödebygdsvägen mellan Tärna kyrkoby och Stensele sockengräns samt till påbörjande av anläggning av en fyra meter bred vanlig väg mellan Tärna kyrkoby och Slussfors begäres i Kungl. Maj:ts proposition nr 158 på extra stat för år 1921 ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens i propositionen återgivna yttrande framgår, att den nya vägen bör erhålla en bredd av 4 meter. Till denna uppfattning har departementschefen anslutit sig. Enligt min mening bör en vägbredd av 3 meter vara tillräcklig. Jag stöder denna min uppfattning på den erfarenhet som gjorts vid resor å den norska vägen Umbukten—Mo, vilken väg förbinder Tärna med handelsplatsen Mo i Ranenfjord. Denna väg, som är 40 kilometer lång och höjer sig från havet till 600 meter över havet, har å mer än halva sträckan en bredd av blott omkring 2 meter. För att möjliggöra möte med skjutsar har vägen på omkring var 50:de meter breddats en meter på 3—4 meters längd, varigenom goda mötesplatser erhållits. Under sommarmånaderna upprätthålles automobiltrafik på denna väg, som befinner sig i ett ypperligt skick, och några större svårigheter vid möte mellan automobil och hästfordon förekomma icke. Och dock äro kurvorna på denna smala väg så skarpa och stigningarna så långa, att i vårt land något motstycke ej torde finnas.

Då trafiken å den 14 mil långa vägen från Luspen vid Storumans blivande järnvägsstation till Tärna kyrkoby givetvis icke kan väntas bliva särdeles livlig under de närmaste åren, bör en vägbredd av 3 meter vara tillfyllest, om mötesplatser efter norskt mönster anordnas på svårare platser. Två automobiler kunna dock mötas på en väg, som har tre meters bredd, blott nödig försiktighet iakttages.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har beräknat kostnaden för de båda

vägarna Skansholm—Stalon och Sorsele—Gillisnuole, sammanlagt 99,660 meter, till 2,730,000 kronor. Om bredden å dessa vägar minskas från föreslagna 4 meter till 3,6 m. för den förra och 3 meter för den senare samt lutningarna ökas, »skulle de beräknade kostnaderna kunna nedbringas med allenast omkring en halv miljon kronor». Denna besparing anser jag vara ganska betydande, och för dessa medel skulle ett gott stycke väg kunna byggas. Om den 135,800 meter långa vägen Stensele (Storuman)—Tärna minskas från 4 till 3 meters bredd, skulle den beräknade kostnaden 3,070,000 kronor sannolikt minskas till omkring 2,250,000 kronor.

Vägen blir icke sämre därför att den göres smalare. Men den blir betydligt billigare i anläggning och underhåll. Det har visat sig att breda vägar användas till blott tredjedelen av sin bredd, medan de andra två tredjedelarna ofta få växa igen med småskog. Och då en 3 meters bred väg fyller sitt ändamål lika bra som en 4 meters väg, kan jag icke förstå, varför pengar skola utgivas i onödan. Ortsbefolkningen har också den uppfattningen, att vägarna i allmänhet byggas för breda.

Departementschefen anför bl. a., att orsaken till att nuvarande ödebygdsvägen Stensele—Tärna befinner sig i ett synnerligen bristfälligt skick främst vore att söka däri, »att själva vägarbetet icke stått under sakkunnig ledning». Detta yttrande torde grunda sig på väg- och vattenbyggnadsstyrelsens uttalande rörande »dessa utan sakkunnig ingenjör planerade och utförda vägbyggnader». Jag kan icke underlåta att såsom min mening uttala, att ingen »sakkunnig ingenjör» kunnat åstadkomma bättre resultat, om ett anslag av 67 öre för meter väg, inberäknat broar av mindre storlek, stått till hans förfogande, såsom fallet var beträffande ödebygdsvägen. Beloppet hade troligen till största delen åtgått till resor och kontroll, och för arbetet hade sannolikt icke blivit mycket över. Att en bättre väg bör kunna anläggas för av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknade 19 kronor för meter utan broar, torde ligga i öppen dag. Styrelsens yttrande torde närmast vara föranlett av riksdagens uttalande att vid enklare väganläggningar i vägbyggnadsarbeten erfarna schaktmästare böra användas för undersökning och arbetsledning. Avser styrelsen att varna för en sådan anordning, lär det vara nödvändigt att starkare skäl än det nyss citerade bliva anförda. Tills vidare föreligger emellertid ingen anledning för riksdagen att frångå sin tidigare uttalade uppfattning.

Såsom departementschefen anmärker, befinner sig ödebygdsvägen på vissa ställen i ett synnerligen bristfälligt skick, beroende huvudsakligen på bristande underhåll, varigenom vägen på svagare ställen, såsom över myrar, blivit fullständigt sönderkörd. Vid längre tids nederbörd har det inträffat att vägen över ett par myrar befunnit sig i sådant skick, att postföraren

icke kunnat framföra posten över myren med häst och kärra. Han har vid sådana tillfällen nödgats avlasta postsäckarna vid ena ändan av myren, varefter han låtit hästen draga den tomma kärran till andra ändan av myren, och därefter har han fått bära en postsäck i sänder över den långa myren för att åter lasta dem på kärran.

Då det är nödvändigt att dylika svåra brister å vägen snarast möjligt avhjälpas, tillåter jag mig vördsamt vädja till riksdagen att bevilja 100,000 kronor å 1920 års tilläggsstat för utförande redan under innevarande år av de förbättringsarbeten som äro mest trängande. Därest, såsom Kungl. Maj:t ifrågasätter, vägen skall iståndsättas endast mellan Tärna kyrkoby—Stensele sockengräns, enär arbetet på den nya vägen skall bedrivas från Slussfors till Stensele sockengräns (28 km.), dröjer det flera år, innan nöjaktig vägförbindelse mellan Slussfors och Tärna ordnas. För vägens iståndsättande mellan Stensele sockengräns och Tärna beräknas kostnaderna av kapten Uhnö till 194,100 kronor, varigenom ett belopp av allenast 5,900 kronor skulle återstå till påbörjande av nya vägen. Anmärkas bör, att ödebygdsvägen på långa sträckor kommer att sammanfalla med den nya vägen, och att vid den nya vägens utförande endast vägförbättring sålunda behöver delvis ifrågakomma.

Då det, såsom riksdagen i fjol uttalade, är en angelägenhet av största vikt, att dessa bygder erhålla vägförbindelse med det egna landet, synas starka skäl föreligga att nu bevilja ett högre anslag än det av Kungl. Maj:t begärda, om vägen skall bli färdig inom överskådlig tid. På grund härav får jag vördsamt hemställa, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 158 måtte besluta

att för iståndsättandet av ödebygdsvägen mellan Tärna kyrkoby och Slussfors samt till påbörjande av en vanlig väg mellan samma platser,

a) på 1920 års tilläggsstat anvisa ett belopp av 100,000 kronor,

b) på extra stat för år 1921 anvisa ett belopp av 300,000 kronor, och

c) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att det måtte tagas i övervägande, huruvida ej bredden å vägen Stensele (Storuman)—Tärna kyrkoby bör minskas till 3 meter.

Stockholm den 23 mars 1920.

Gustav Rosén.

